

vestnik

Letnik XXX.

Celovec, petek, 31. januar 1975

Štev. 5 [1695]

Preštevovanje revizija državne pogodbe

Kategorična zahteva predsednika koroške ÖVP Bacherja — ki je ta teden v svoji bilanci ob polčasu predvolilnega boja naravnost ultimativno zahteval, da mora biti brezpogojno še letos sklenjen ustrezen zakon, prihodnje leto pa izvedeno „posebno štetje“ (beri: ugotavljanje manjšine) — vsekakor dovolj jasno kaže, da so merodajni politični krogi v Avstriji in še posebej na Koroškem očitno odločeni, v svojem nevarnem udiranju nemškimi nacionalistom tvegati tudi posledice, ki bi jih nujno imel vsake poskus enostranske revizije državne pogodbe. Postavljati ugotavljanje oziroma preštevovanje manjšine za pogoj in za osnovo vsakega nadaljnjega izpolnjevanja določil člena 7 pa nedvomno predstavlja poskus enostranskega odstopa od tistega mednarodnega dokumenta, na katerem sta osnovani svoboda in neodvisnost republike Avstrije.

Ne bomo ponavljali že tolikokrat poudarjenega nespornega dejstva, da državna pogodba nikjer ne govori o kakšnem ugotavljanju manjšine (čeprav se je celo avstrijska vlada v svojem odgovoru na jugoslovansko noto zatekla k skrajno ciničnemu „argumentu“, da državna pogodba ugotavljanja tudi ne prepoveduje). Pač pa mislimo, da je vedno spet treba opozarjati, da so bili obstoj manjšine in razsežnost njenega naseljenega prostora, s tem pa tudi ozemlje, za katero morajo veljati določila člena 7, ob podpisu državne pogodbe splošno znani in priznani. Zato tudi ne morejo biti sporni zdaj, ko gre za izpolnitev takrat brez vsakega pridržka ali pogoja sprejetih obveznosti Avstrije!

Eden takratnih „očetov“ državne pogodbe je še danes na vodilnem položaju — zvezni kancler dr. Kreisky. Tako on kot nekdanji zunanji minister dr. Gruber, ki je zastopal Avstrijo na pogajanjih za državno pogodbo, ter poslanci, ki so leta 1955 brez izjeme (in posebej opozorjeni, da s tem sprejemajo pogodbo v celoti in vsak njen člen) glasovali za ta sporazum — vsi ti bi morali vendar tudi danes vedeti, za kaj so se takrat pogajali, kaj so takrat podpisali in za kaj so takrat glasovali. Vedeti bi morali, s kakšno „širokogrudno“ rešitvijo manjšinskega vprašanja so se takrat ponášali pred svetovno javnostjo; predvsem pa bi morali vedeti, da izpolnjevanje člena 7 položaja manjšine ne sme poslabšati in okrniti njenih pravic, marveč mora nasprotno — kakor je smisel in namen tozadevnih določil državne pogodbe — zagotoviti njen obstoj in vsestranski razvoj.

Prav zato koroški Slovenci tako odločno in dosledno odklanjamo kakršnokoli obliko ugotavljanja kot neuporabno sredstvo za reševanje manjšinskih vprašanj. Kajti v takem „preštevovanju“ vidimo ne samo naknadno sankcioniranje germanizacije v preteklosti, marveč tudi sredstvo za nov pritisk na našo narodno skupnost in hkrati poskus, izmakniti se jasnim obveznostim, ki jih nalaga Avstriji državna pogodba. S takšnim nespoštovanjem mednarodnih sporazumov pa si izstavlja Avstrija — v jubilejnim letu svoje popolne svobode in neodvisnosti — zelo slabo spričevalo.

Manjšinska problematika tudi pred Evropskim svetom

Zvezni sekretar za zunanje zadeve SFRJ Miloš Minič se je ob svojem obisku v Belgiji ustavil tudi v Strasbourgu, kjer je spregovoril pred posvetovalno parlamentarno skupščino Evropskega sveta. Podal je izčrpno razlago načel neuvrščene politike ter orisal prizadevanja Jugoslavije za miroljubno sodelovanje in reševanje mednarodnih problemov.

V tej zvezi je Minič zavzel stališče tudi k manjšinski problematiki ter poudaril, da je pravilen odnos do narodnostnih manjšin, ki morajo biti element zblizovanja in povezovanja evropskih narodov in držav, eden od zelo važnih elementov v procesu demokratizacije odnosov v Evropi. „Nadaljnji razvoj,“ je dejal Minič, „sodelovanja in zblizovanja evropskih narodov terja, da državljeni katerekoli evropske države vedno manj čutijo, da jih državne meje ločujejo. Tak proces pa bo tekel hitreje, če bodo premagali šovinistične predsodke, ki zavlačujejo neurejene manjšinske probleme in omejujejo enakopravno izražanje narodnostne identitete.“

Na fiskovni konferenci, ki je sledila razpravi v skupščini Evropskega sveta, je Minič na vprašanje v zvezi z manjšinami dejal, da si Jugoslavija želi, da bi njeni sosedji uredili položaj nacionalnih manjšin tako, kot so ga uredili v Jugoslaviji. Očitno na naslov Avstrije pa je poudaril: „Mi želimo, da se spoštujejo in uresničujejo demokratične pravice nacionalnih manjšin in da se spoštujejo mednarodne pogodbe, še zlasti tiste, na katerih je tudi naš podpis.“

PRESEDSTVO SZDL SLOVENIJE:

Avstrija mora izpolniti vse svoje mednarodne obveznosti

Na skupni seji predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije je bilo ponovno govora o trenutnem stanju v odnosih med Jugoslavijo in Avstrijo. Tozadevno poročilo je podal predsednik sveta za mednarodne odnose Jože Smole. Poudarjeno je bilo, da mora Avstrija striktno izpolniti svoje mednarodne obveznosti, in sicer ne samo člen 7 državne pogodbe, marveč tudi obveznosti, ki jih nalagajo členi 9, 19, 24 in 26. Posebej so na seji ugotovili, da pri dosledni izpolnitvi

vi vseh v jugoslovanski notli navedenih zahtev saglasno in odločno vztrajajo vsi narodi in narodnosti, vse republike in pokrajine Jugoslavije, kar pomeni, da se tozadevna stališča Slovenije povsem skladejo s stališči federacije. Prav tako pa so izrazili resno zaskrbljenost zaradi zlorabljanja slovenske narodne manjšine v predvolilnem boju na Koroškem ter zaradi širjenja protijugoslovanske in protislovenske propagande in zaradi krepitev šovinistične in nacionalistične miselnosti.

Obveznosti iz državne pogodbe so bile cena za neodvisnost Avstrije

„Nekateri v Avstriji bi danes želeli pozabiti, da so bile šele s podpisom avstrijske državne pogodbe dokončno priznane njene meje in da je šele s prevzemom obveznosti državne pogodbe začela obstojati neodvisna Avstrija,“ je v sredo poudaril podpredsednik izvršnega sveta SR Slovenije Rudi Čačinovič, ko je v republiški skupščini odgovarjal na vrsto poslanskih vprašanj v zvezi z odnosi z Avstrijo.

Uvodoma je naglasil, da je za Jugoslavijo kot državo, na katero je bila v drugi svetovni vojni izvršena fašistična agresija z ozemlja današnje Avstrije in v kateri so bili direktno angažirani v fašistični okupaciji ter vpleteni v mnoge vojne zločine številni nekdanji in poznejši državljani Avstrije, povsem razumljivo, da ni mogla biti ravnodušna do ureditve tako imenovanega avstrijskega vprašanja

po drugi svetovni vojni. „Kot ena od zavezniških sil, ki je v teku več let edina vodila vojaške operacije in organizirala antifašistično borbo tudi na nekaterih področjih današnje Avstrije, smo imeli in imamo vso moralno in politično pravico, da si po dokončni zmagi nad fašizmom in nacizmom zagotovimo, da ne bo prišlo do ponavljanja zgodovine.“

V svoji obširni izjavi je Čačinovič podrobno nakazal, kako se Avstrija vse do danes izmika dosledni izpolnitvi obveznosti, ki jih je prevzela z državno pogodbo. Zato Slovenija v celoti podpira Jugoslavijo v njeni zahtevi, da mora Avstrija izpolniti svoje obveznosti.

Obširno bomo o izvajanjih podpredsednika slovenske vlade poročali v prihodnji številki.

SLOVENSKA PROSVETNA
ZVEZA

v a b i n a

Prešernovo proslavo

V POČASTITEV SLOVENSKEGA
KULTURNEGA
PRAZNIKAv petek 7. februarja 1975 ob 20. uri v modri dvorani Doma glasbe
v Celovcu.

S p o r e d :

- Slavnostni govor, univ. prof. dr. Boris Paternu
- Pevski nastop, moški zbor SPD „Bilka“ Bilčevs
- Recitacije, član SNG Ljubljana Janez Rohaček
- Literarni nastop, iz svojih del berejo slovenski pesniki in pisatelji iz Trsta in Gorice Ivanka Hergold, Miroslav Košuta, Marko Kravos in Ace Mermolja

Ljubitelji slovenske kulture in umetnosti vabimo, da se proslave udeležijo v čim večjem številu. Z udeležbo na Prešernovi proslavi bomo izpričali povezanost z narodno celoto.

O d b o r

5. oktobra
1975

volitve novega parlamenta

Na klavzurnem zasedanju zveznega vodstva SPO je bila zavrnjena zahteva ÖVP po predčasnem razpustu parlamenta in razpisu novih državnozborskih volitev že v prvi polovici leta. Sklenjeno je bilo, da bo sedanja legislativna doba redno iztekla ter bo nov parlament izvoljen šele 5. oktobra.

V zvezi s temi volitvami je predsednik SPO kancler Kreisky dejal, da si bodo socialisti kot volilni cilj zastavili zopetno osvojitve absolutne večine. Nikakor pa se ni hotel vezati glede načrtov za primer, če take večine ne bi dosegli; izključil je edino možnost tako imenovane velike koalicije (SPO in ÖVP), ker ji ne prisojajo prave delovne sposobnosti.

Precejšnjo vlogo je na zasedanju igrala tudi nedavna izjava koroškega deželnega glavarja Wagnerja. Njegovo sklicevanje na nacistično preteklost je vzbudilo ogorčenje zlasti pri starejših članih ter med socialistično mladino, posebej ostro pa so razumljivo reagirali tisti člani vodstva SPO, ki so zločine nacističnega režima občutili na lastni koži.

Ta reakcija je Wagnerja prisilila, da je v časopisu objavljeno izjavo skušal prikazati kot neresnično. Izjavil je, da ga je presenetil odmev, ki ga je imel njegov intervju, „kateri je doživel razlago, ki je ni želel“. Vendar pa je zelo dvomljivo, da bo s takšnimi „popravki“ mogel popraviti škodo, ki jo je povzročil s sklicevanjem na nacistično preteklost.

„GENOCID V 20. STOLETJU“

Ob 30. obletnici osvoboditve zloglasnega koncentracijskega taborišča Oswiecim (Auschwitz), kjer so nacistični zločinci umorili neštete žrtve raznih narodnosti, je bila na Dunaju spominska svečanost, katere so se udeležili tudi zvezni predsednik Kirchschräger, člani zvezne vlade ter diplomatski predstavniki.

Predsednik dunajske delavske zbornice Hrdlitschka je ob tej priložnosti dejal, da ta obletnica kljub osvoboditvi taborišča in koncu nacistične oblasti ni dan veselja, marveč dan žalovanja za neštetimi, za katere je osvoboditev prišla prepozno. „Spominska svečanost naj bo opomin doraščajoči generaciji, da neguje naprej prepričanje proti sleherni obliki fašizma in tiranije.“

V Linzu pa so ob tej priložnosti priredili mednarodni seminar z naslovom „Genocid v 20. stoletju“. Na tem pomembnem znanstvenem zborovanju so med drugim ugotovili, da je med zločini v Auschwitzu in med novimi genocidi, do katerih je prišlo v posameznih delih sveta v zadnjih 30 letih, vsekar zveza. Prav tako so tudi opozorili, da v Nemčiji in Avstriji med obema vojnoma niso izkoristili možnosti, da bi zatrli zamisli, ki so pripeljale do genocida.

Član mednarodnega odbora bivših internirancev v Auschwitzu Langbein je na zborovanju poudaril, da se je tudi danes nujno potrebno takoj postaviti po robu tudi vsakemu najmanjšemu znamenju, ki bi utegnilo pripeljati do novega Auschwitza. Pri tem je Langbein opozoril tudi na razvoj in zaskrbo

ljujoče dogodke na Koroškem ter naglasil, da razlog za zaskrbljenost zbuja tudi primer, ko so nekemu prebivalcu Koroške ob sporu glede dvojezičnih krajevnih napisov omogočili, da je pred televizijskimi kamerami lahko izjavil: „Samo majhen Hitler bi bil potreben in na Koroškem bi bilo takoj spet vse v redu.“

Sicer pa je na očitno nevarnost genocida opozoril tudi koroški Heimatdienst v svojem glasilu „Ruf der Heimat“, kjer je bilo leta 1970 za vsakogar, ki je hotel razumeti, dovolj jasno povedano, da bo mir na Koroškem zavladal šele tedaj, ko enega od obeh narodov ne bo več.

Dejanja in ne besede

Izjave, ki jih je podal zvezni predsednik dr. Kirchschräger med svojim nedavnim obiskom na Koroškem, so obširno komentirali tudi vodilni jugoslovanski listi.

Tako je zagrebški „Vjesnik“ k izjavi predsednika Kirchschrägerja, da želi dobre odnose z Jugoslavijo ter da bi morali v Avstriji oziroma na Koroškem večina in manjšina najti skupno rešitev, med drugim zapisal, da nikakršne izjave ne morejo spremeniti ocene, da je odgovor avstrijske vlade na jugoslovansko noto ter njeno stališče do izpolnitve njenih mednarodnih obveznosti negativno. Če pa izjava predsednika Kirchschrägerja pomeni, da so se na Dunaju odločili odstraniti ovire dobrih odnosov z Jugoslavijo, potem bi bilo to izjavo treba pozdraviti.

„Vendar se bo šele izkazalo, ali je to izjavo res mogoče razumeti kot znamenje take želje in pripravljenosti, kajti trenutno moremo v Jugoslaviji samo ponoviti, kar je bilo povedano že v obeh notah dunajski vladi. Če pa na Dunaju, kakor zagotavljajo, res želijo odstraniti in urediti sporna vprašanja z Jugoslavijo, potem morajo to potrditi tudi v praksi z ustreznimi koraki in dejanji.“

Zagrebški „Vjesnik“ ugotavlja, da v Avstriji trenutno ni zapaziti nikakršnih resnih znakov take pripravljenosti. V dokaz opozarja, da je ravno v trenutku, ko je zvezni predsednik govoril o Koroški in o želji po dobrih odnosih z Jugoslavijo, zvezni kancler v parlamentu sporočil, da bo izvedeno posebno ljudsko štetje, o katerem je znano, da ga slovenska in hrvaška manjšina dosledno odklanjata. Zato ugledni zagrebški dnevnik zaključuje, da je na Dunaju, kar zadeva Jugoslavijo, manjšine in državno pogodbo, prepad med besedami in dejanji še vedno tako globok kot prej; in tako bo tudi ostalo, dokler ne bodo dokazali nasprotje — z dejanji.

po Landesrat Bacher las aus dem politischen Vandalismus „die Auflehnung gegen die Art des Zustandekommens und die Anwendung des sogenannten Gesetzes“ heraus.

Heute, zwei Jahre später, lagern die zweisprachigen Ortstafeln in den Kellern der Bezirkshauptmannschaften. Noch kühler, nämlich auf Eis, liegen die Beziehungen Österreichs mit dem mittelbar betroffenen Jugoslawien, das Österreichs Vorgangsweise be-

Diese Geisteshaltung ist es, die 50.000 Kärntner zur Blut- und Boden-Vereinigung des Kärntner Heimatdienstes treibt — unter ihnen Funktionäre aller drei im Landtag vertretenen Parteien (also auch der SPÖ), Personen von den Schaltstellen der öffentlichen Verwaltung, der Exekutive und der Privatwirtschaft.

Welche Konsequenzen ergeben sich für die in dieser Frage nicht immer glückliche Kärntner SPÖ?

„Ruck, zuck...“

reits bei der UNESCO und der UNO-Menschenrechtskommission beklagt hat.

Die Stimmung im Lande ist ebenso sprichwörtlich national wie das „Ruck, zuck, üban Loibl zruck, ihr Tschuschen“ der Ortstafelstürmer. Der gebürtige Kärntner Peter Handke erinnert sich in seinen autobiographischen Essay „Ich bin ein Bewohner des Elfenbeinturms“ daran: „Es wurde uns beigebracht, Sprachen zu verachten und Sprachen zu lieben. Einer Minderheit bei uns, die eine slawische Sprache von Kind aus gelernt hatte, wurde geraten, doch in das Land zu gehen, wo die Mehrheit diese Sprache spreche.“

Es stimmt wohl: der Vollzug des Ortstafelgesetzes ist Sache des Bundes. In der Praxis hat jedoch die — in Kärnten sozialistisch dominierte — Landesregierung ein entscheidendes Wörtchen mitzureden.

1945 brachte die Partei das Kunststück zustande, NSDAP-Funktionäre und slowenische Partisanen in ihren Reihen zu vereinen. 1972 schlug die Rechtslastigkeit durch: SP-Bürgermeister rissen Seite an Seite mit offiziellen Rechten Ortstafeln von den Stangen.

Schon bei den Gemeinderatswahlen 1973 konnten die in Kärn-

Nesprejemljivo izzivanje

V zvezi z nedavno izjavo koroškega deželnega glavarja Wagnerja, ki se je v dunajski „Kronenzeitung“ bahal s svojo nacistično preteklostjo (da je imel visok čin v Hitlerjevi mladini — op. ured.), je izdal Klub slovenskih študentov na Dunaju posebno izjavo za tisk, v kateri pravi, da je to izjavo zabeležil z največjim ogorčenjem ter ugotavlja, da ta izjava „predstavlja nesprejemljivo izzivanje tako slovenske narodne skupnosti na Koroškem kakor tudi celotne demokratične javnosti v Avstriji“.

Slovenski študenti poudarjajo, da Wagner s svojo izjavo dokazuje, da njegova politika nima ničesar opraviti s socialističnimi načeli, poleg tega pa hoče, da bi on in njegova stranka veljala za resnično konkurenco nemškonalnialni FPÖ. „S svojo izjavo pa Wagner tudi ponovno potrjuje, da v nasprotju z avstrijskim odgovorom na jugoslovansko noto z dne 2. 12. 1974 segajo vplivi agresivnih protislovenskih sil vse do vlade, ki vedno spet popušča zahtevam nemškonalnialnih krogov.“

Vendar pa bi bilo zgrešeno misliti, da predstavlja izjava koroškega deželnega glavarja enkratni pojav na Koroškem, pravijo slovenski študenti v svoji izjavi. Ravno v zadnjem času se na Koroškem množijo različne manifestacije, ki vse skupaj predstavljajo očitno zaostroitev nacionalistične gonje proti koroškim Slovincem. V tej zvezi opozarjajo študenti na srečanje bivših SS-ovcev v Krivi Vrbi in njihovo udeležbo pri desetooktobrski svečanosti na Ulrichsbergu; prav tako pa predstavljajo nevarno provokacijo tudi zborovanje Heimatdienstu v Celovcu, ki pomeni začetek splošnega napada na zadnje ostanke dvojezičnega šolstva.

„Koroške oblasti vse te prireditve dobrohotno dopuščajo, vodilni deželni politiki iz vrst ÖVP, FPÖ in SPÖ pa jim dajejo veljavo s svojo udeležbo,“ je rečeno v izjavi KSŠ. „Skupni sklep treh v deželnem zboru zastopanih strank o izvedbi ugotavljanja manjšine, kakor najnovejše izjave Wagnerja ter njegovo prilozovanje odkrito nacionalističnim, protislovenskim silam le ponovno dokazuje, da Wagner in njegova stranka nimata nobenega interesa na enakopravnem razvoju slovenske narodne skupnosti ter sta odločena nadaljevati aktivno raznarodovalno politiko.“

Ob koncu KSŠ ugotavlja, da je spričo dejstva, da je danes na Koroškem mogoče z bivšim članstvom v nacističnih organizacijah delati volilno propagando, upravičeno zaskrbljen za nadaljnji demokratični razvoj v Avstriji. Zato od deželnega in zveznega vodstva socialistične stranke zahteva jasno stališče k izjavam Wagnerja.

Škandalozni izrodki boja za glasove nemških nacionalistov

Nedavni poskus deželnega glavarja Wagnerja, da bi v okviru nemškonalnialistične eskalacije predvolilnega boja na Koroškem postavil v dovolj „domovini zvesto“ in celo za skrajne desničarje „sprejemljivo“ pozo tudi sebe in svojo stranko, je razumljivo izzval splošno ogorčenje v vsej demokratični javnosti. Njegovo ponašanje z nacistično preteklostjo in poudarjanje „duhovnega sorodstva“ med SPÖ ter vodilnimi krogi znanih nacionalističnih organizacij pa je naletelo na odločen odpor tudi v lastni stranki in še posebej v vrstah mladih socialistov.

Tako je socialistična revija „Die Zukunft“ ostro kritizirala Wagnerjevo potegovanje za glasove nacionalističnih krogov in v tej

zvezi opozorila na očitne pojave neonacistične miselnosti na Koroškem, kot je prišla do izraza zlasti leta 1972 pri napadih na dvojezične napise ali pri sramotnih izpadih proti kanclerju Kreiskemu, ko so ga pred celovško delavsko zbornico v značilnem nacističnem žargonu opsovali z „židovsko svinjno“ ter mu grozili, da mu bodo prerezali vrat. Posebno odločno pa zavračajo vsakršno dobrikanje nacionalističnim in neonacističnim silam socialistični študenti, ki se bavijo celo z mislijo, da bi zahtevali izključitev Wagnerja iz socialistične stranke.

Povsem drugače reagirajo na Wagnerjevo novo „veroizpoved“ seveda v tistih krogih, katerim je bila pravzaprav namenjena. Zlasti pri FPÖ, ki si je doslej domišljala neko ekskluzivnost glede skrajnih nacionalistov in desničarjev, nočejo prav verjeti Wagnerjevi „spreobrnitvi“ ter se kažejo užaljene, da bi se še kdo drznil delati „zasluznega“ in s tem privlačnega za tiste kroge, o katerih so svobodnjakariji menili, da so samo njihovi.

Podobno se godi pri ÖVP, ki dela vtis, kakor da bi ji bilo žal, da jo je nekdo drugi prehitel. Gotovo ima tudi ona na zalogi dovolj nekdanih odličnežev, saj ni bil edinole dr. Valentin Einspieler „hochgradiger Hitlerjunge“, ki je po vojni našel zatočišče v okrilju ljudske stranke. Zato pa se ÖVP-jevska Volkszeitung tudi tako srdito zaleta v že omenjeno socialistično revijo, ki ji ne more odpustiti „pregrešne“ obtožbe nacionalističnih in neonacističnih vandalov, ki so pred leti trgali dvojezične napise ter ogrožali ne le zavedne Slovence, marveč celo zveznega kanclerja in deželnega glavarja. Ali ni za ÖVP in njeno glasilo značilno, da ne obsoja takratne profizakomite dejavnosti, marveč preiti tistim, ki nanje opozarjajo, „da si bo te obtožbe treba dobro zapomniti“ — kakor da bi hoteli zagovarjati tiste, ki svoj besedni zaklad še danes bogatijo z izrazi iz nacistično-rasističnega slovarja.

Wagner pa je prejel zaslužen odgovor tudi od samega Heimatdienstu, katerega predsednik Feldner je s sklicevanjem na „nadstrankarski“ značaj svoje organizacije zanikal sleherni povezavo s SPÖ. Torej izgleda, da teh krogov tudi z opozorilom na svojo preteklost ni mogel prepričati o pravilnosti gesla, da je „deželni glavar za vse Korošce“.

Herbert Lackner
(Trotzdem, Zeitung für junge
Sozialisten, Wien)

Eingelullt von zwanzig mehr oder weniger problemlosen Jahren — sieht man von Südtirol ab — wurde Österreich tugendhafte Außenpolitik über Nacht entjungfirt. Der Unschuld den Garau machten „Heimatdienst“, Rechtsradikale, verhetzte Konservative, sich „Sozialisten“ nennende Verhetzte, Vorschub leisteten eine gesetzwidrig handelnde Exekutive, Gesetze als widrig betrachtende Politiker. Das Bett heißt Kärnten, das Kind Chauvinismus. Die Niederkunft wird für den 2. März, den Tag der nächsten Landtagswahlen erwartet.

Die Schändung liegt mehr als zwei Jahre zurück. Im Oktober 1972 entschloß sich die sozialistische Bundesregierung, den Artikel 7 des Staatsvertrags, der die Aufstellung zweisprachiger Ortstafeln in gemischtsprachigen Gebieten vorsieht, zu vollziehen. Dem Staatsvertrag, um den sich eine ganze Generation österreichischer Politiker bemüht hatte, wurde nur kurz genüge getan. Kaum aufgestellt, wurden die deutsch-slowenischen Tafeln von deutsch-tümmelnden „Heimatdienstlern“ — welchen Dienst tun sie der Heimat eigentlich? — wieder heruntergerissen. Die Gendarmerie stand dabei, ohne einzugreifen; der rechtste österreichische Nationalratsabgeordnete. Scrinzi meinte, „die Demokratie bahnt sich ihren Weg“ (!); der Kärntner ÖVP-Ka-

Sožitje s knjigo

Mesec slovenske knjige

ob kulturnem prazniku slovenskega naroda

● Vsako končno najde tisto knjigo, ki mu odpre „tajna vrata“ in postane njegova najbolj priljubljena knjiga — knjiga življenja. Naj jo išče, dokler je ne najde.

● Ko čitamo, ne prebujamo v sebi nobenih novih sposobnosti, predramljamo, bogatimo in razvijamo pa tiste, ki so že v nas.

● Čitati v mladosti, to je kot bi s kukalom oprezal proti mesecu. Čitati v srednjih letih — kot bi z dvorišča gledal nanj. In v starosti — kot bi ga opazoval z velike odprte terase. Uživanje pri branju se pač spreminja in poglablja v skladu z lastnimi izkušnjami.

● Knjiga ima posebno mesto v vsakem življenju. Kolikor je ljudi, toliko je sožitij s knjigo. Vsako ima svoj način branja in svoje posebne, spreminjajoče se nagibe, ki ga zblizu-ujejo s knjigo.

● Nešteto je ljubezni do knjige. Ta čita za zabavo, drugi se pri knjigi sprosti; po napornem, živčnem delu si hoče oddahniti in se razživeti v drugem, mirnejšem svetu — v svetlu knjig.

● Knjiga je čudovit pripomoček za komunikacijo; v nji so sporočila šifrirana in vsak čas reproducirana, razmnoževana in razdeljevana; dešifira jih lahko vsak, kdor ima ključ do njih, se pravi, kdor zna brati.

● Dobre knjige skrajšujejo čas in podaljšujejo življenje.

● Ko trošimo, moramo misliti tudi na to, koliko časa nam bo to ali ono, kar smo kupili, služilo. Za vsoto, ki smo jo porabili za kratkotrajno potrošno blago, lahko kupimo več knjig, ki nas bodo spremljale vse življenje. S tega vidika so knjige najcenejše, kar lahko kupimo.

● Knjige niso odločilne za dobro ali slabo, temveč za boljše ali slabše.

● Brati je čudovito, slastno — vnovič brati še bolj slastno, še bolj čudovito.

● Knjige izražajo globoko bistvo svojega naroda, vsaka od njih pa je hkrati sel, ki prestopa gore in reke, prepluje morja in gre tudi na drugi konec sveta, da najde tam svoje prijatelje.

Ena izmed akcij, s katerimi se tudi koroški Slovenci kot živ del slovenskega naroda vključujemo v praznovanje vsakoletnega Kulturnega praznika, je akcija „Mesec slovenske knjige“. V ta namen je knjigarna „Naša knjiga“ tudi letos pripravila izbor slovenskih knjig, ki jih bo v sodelovanju z našim listom tekom meseca februarja predstavila in ponudila bralcem po izredno nizkih cenah.

Golovo ni naključje, da je poudarek našega prispevka k Kulturnemu prazniku prav na slovenski knjigi. Vsakemu človeku, vsakemu narodu in vsemu človeštvu pomeni knjiga posebno dobrino — lahko bi rekli zaklad. Knjiga nas zabava, nas uči in plemeniti; nas seznaja s stvaritvami lastnega naroda in nam približuje dosežke drugih narodov; nam prikazuje lepote domače zemlje in nam pripoveduje o zanimivostih tujih svetov — skratka: knjiga je posoga vsega lepega in dobrega, hkrati pa je tudi naša

najzvestejša prijateljica.

V naših razmerah pa nam je slovenska knjiga še dosti več. Je vez, ki nas neločljivo povezuje z narodno celoto; je pa tudi sila, ki nas utrjuje v narodni zvestobi in ljubezni do materinega jezika.

Zato je zanimanje za branje in ljubezen do slovenske knjige treba razvijati predvsem med našo mladino. V šoli — z izjemo slovenske gimnazije — imajo naši otroci žal le malo možnosti, da bi spoznali lepote slovenskega jezika in bogastvo slovenske književnosti. Pomagajmo jim, da bodo to nadoknadili doma. Utrimo jim pot do slovenske knjige, da jim bo razdajala svoje bogastvo in jih oplajala.

„Mesec slovenske knjige“ je spet lepa priložnost, ki bi se je morali poslužiti v čim večji meri. V tem smislu opozarjamo na izbor, ki ga objavljamo na 7. strani današnje številke; nadaljnje objave pa bodo sledile tekom meseca februarja.

Nov roman iz naših krajev

Koroški pisatelj Valentin Just je pri celovški založbi Kaiser izdal svoj najnovejšo knjigo — roman „Unterm Radsberg“ (Pod Radišami), ki bo gotovo našla mnogo bralcev tudi med našimi ljudmi, saj je pravzaprav dovolj verna podoba njihovih krajev in njihove usode.

V svoji „zgodbi vnetaža“, kakor se glasi podnaslov, se avtor ne ustavlja pri širokem opisovanju prizorišč, niti se ne pogloblja v risanje značajev (edina izjema je morda njegov glavni junak Lipej). Tako ima človek včasih skoraj vtis, da se je pisatelj naravnost mudilo, da bi v kronološkem zaporedju nanizal čim več podrobnih epizod. Vendar pa je morebitni vtis nekakšne „površnosti“ zgrešen, kajti bralec — posebno tisti, ki mu razmere pri nas niso tuje — bo brez težave prepoznal kraje in ljudi ne glede na to, ali jih avtor predstavlja s pravimi ali z izmišljenimi imeni. In pred njim se bo razgrnila življenjska pripoved, v kateri bo marsikdo lahko odkril kakšno inačico iz lastnega doživljanja.

Ali ni nekdanj, morda le za eno generacijo nazaj, pri nas marsikateri nadarjeni deček moral hoditi naravnost trnjevo pot v mestne šole, do višje izobrazbe? Koliko je bilo naših ljudi, ki so iz tega ali onega vzroka morali po svetu — s trebihom za

kruhom? In dovolj je bilo primerov, kjer je bil sredi pomanjkanja in bednega življenja kakšen „strik iz Amerike“ veliko upanje in morda celo rešitev.

Ravno s temi problemi pa se bavi Just v svojem najnovejšem romanu, katerega glavno dogajanje je postavil v vas Zasmoje pod Radišami. Njegova pripoved je doživeta; vidi se, da je prizadeto spremljal usodo ljudi v teh krajih, se veselil z njimi in tudi trpel, ko so jih pestile številne tegobe. Predvsem pa skuša biti verodostojen tudi v slikanju problematike, ki se postavlja z dejstvom, da gre za ozemlje, kjer prevladuje slovenski življenjski (v glavnem se dogajanje odvija še pred prvo svetovno vojno), ki pa že doživlja očitne pojave germanizacije — posebej v predstavniki oblasti, nameščencih veleposelnika in raznih tujih priseljenceh.

Ne glede na to, da bo kdo to ali ono podrobnost morda občutil nekoliko pretirano, ali če se bo komu zdel prehod od zapleta do razpleta le malo preveč poenostavljen — lahko ugotovimo, da je Justov roman zanimiv drobci iz življenja in dogajanja po naših krajih.

Knjiga, ki obsega 272 strani ter je lepo vezana, stane v knjigarni 100 šilingov.

ZVEZNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE V CELOVCU

Objava

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk in umetnost naj prijavijo starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1975/76 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, tj. od 10. 2. 1975 do najkasneje 28. 2. 1975, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

2. Pravočasno prijavljeni učenci, ki bodo ob koncu šolskega leta 1974/75 po oceni ljudskošolske konference sposobni za vstop v prvo vrsto glavne šole (ERSTER KLASSENZUG), bodo sprejeti na gimnazijo brez sprejemnega izpita.

3. Prijavljeni učenci, ki ne bi dosegli tako dobre ocene, bodo morali delati sprejemni izpit. Za sprejemni izpit, pri katerem bo izpitna komisija gimnazije presodila sposobnost učenca, bo treba otroka prijaviti v prvi polovici junija 1975. Sprejemni izpiti bodo en teden pred koncem šolskega leta.

4. Konec maja 1975 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh vseh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.

5. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.

Zato opozarja ravnateljstvo vse starše še posebej, naj ne zamudijo zgoraj navedenega roka za prijavo.

6. Za vstop v višje razrede je potreben poseben razgovor z ravnateljem.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu, Lerchenfeldstr. 22, 9020 Klagenfurt.

Ravnatelj:
dr. Pavle Zablatnik

Rešitev odprtih problemov pogoja za dobre sosedske odnose

Konec minulega leta je Avstrijsko-jugoslovansko društvo na Koroškem s posebnim pismom „potožilo“ jugoslovanskemu veleposlaniku na Dunaju inž. Gustavu Vlahovu, da v Jugoslaviji delno bojkotirajo prizadevanja omenjenega društva za izboljšanje dobrososedskih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo in posebej med Koroško in Slovenijo.

Veleposlanik Vlahov je v svojem odgovoru ugotovil, da so ravno v času, ko so se politični odnosi med obema sosednjima državama občutno poslabšali, nujno potrebna prizadevanja za razvoj prijateljskih in dobrososedskih odnosov. Pri tem pa je izrecno opozoril, da

krivda za poslabšanje odnosov ni na strani Jugoslavije. In še posebej je veleposlanik Vlahov poudaril, da je nadaljnji razvoj v pozitivnem smislu možen samo pod pogojem, da se bo začelo reševanje odprtih problemov v bilateralnih odnosih.

Odgovor veleposlanika Vlahova je dovolj jasen in nedvoumen, ter samo potrjuje, da se sedanji položaj v političnih odnosih pač neobhodno odraža tudi v sodelovanju Avstrijsko-jugoslovanskega društva ter organizacijami v Jugoslaviji. Zato bi moralo društvo najprej zastaviti svoj vpliv doma v Avstriji in na Koroškem, kjer je izključno iskati krivdo, da je v odnosih preko meje prišlo do očitne ohladitve.

STONE SVETINA

264

UKANA

TRETJA KNJIGA

Črta obzorja neba mu je zažarela sinje, se spreminila v rdeče, se širila v črtno in ga zameglila. Z rokami je zgrabil nekaj osušenih resastih trav in se skušal zavleči za bližnjo skalo. Ko sta Blisk in Jelovčan skočila k njemu, da bi mu odpela torbo, mu je pogled že steklenel. Glava mu je omahnila, skrčene roke so se zajedle v šope trav...

Blisk je vzel njegovo torbo in zbežal z Jelovčanom za svojimi. Drugo jima ni preostalo. Nobene možnosti niso imeli, da bi napadli Nemce. Bilo jih je preveč in imeli so predobro križje. Ogromna, skoraj neskončna goljava je bila do prvih vzbočin vsa pod ognjem. Blisk je videl, kako tovariši drug za drugim mečejo nahrbtnike z ramen in se osvobajajo teže, da bi lažje ušli smrti.

Nekoliko za njimi so Nemci tolkli po delih vojnih misij. Angleški major je kričnil. Zadel v nogo, je ostal sam na planjavi, zarastli z redkim grmičevjem. Vpil in prosil je po angleško in klical člane misije, da bi mu pomagali. Le-ti pa so se brezglavo razbežali, nihče mu ni priskočil na pomoč. Zavlekel se je v grmovje in čakal.

Tedaj je esesovski oficir zaukazal naskok. Pod nogami nemških avtomatičarjev je zahrstelo dračje. Angleški major je bil izgubljen. Nad seboj je zagledal cevi brzostrelk, namerjene naravnost vanj. Dvignil je roke. Prereševali bi ga bili, pa je iz ozadja jeknilo ostro

povelje: „Tega pustite! Obvežite ga in ga peljite v polkovni štab!“

Tik pod vrhom grebena, poraslega s suho travo, je krogla zadela sovjetskega polkovnika Ribačenka. Kričnil je in padel. Trkljal se je navzdol in se za nekim grmom ustavil. Tik pod njim je gorela trava.

Štabni kurirji so ga šli reševati. Na srečo je krogla zadela ročaj pištole in so se mu le železni drobci zarili v trebušno steno. Srečno so ga privlekli za greben in ga naložili na nosila.

Borštnar, ki je vodil boj iz osvojenega nemškega mitralješkega gnezda, je dobil poročilo, da je izginil ranjeni angleški major. Takoj je poslal četo z nalogo, da ga reši. Pognali so se v naskok, toda brezuspešno. Porastlo pobočje, kjer je obležal angleški major, je bilo preplavljeno z Nemci. Četa je imela nekaj ranjenih in mrtvih. Vrnili pa se je brez majorja.

Boj je trajal vse dopoldne. Na nebo se je dvignilo sonce in obsijalo krvave planjave in brsteči gozd. Kapetan Bavec je z divizijo zavzel višine in prodiral proti Vojskemu in proti kotlini Trebuše. Nemški poveljnik, ki je dojel partizanski manever, je poskušal izvesti naglo obkolitev. Proti mestu spopada so začele prodirati kolone z vseh strani. Na osvojenih višinah se je korpus znova najezil in odbijal napade iz nemških bunkerjev.

Okoli poldneva si je bil Borštnar na jasnem, da so za silo obvladali položaj in se rešili iz najhujšega. Umaknil se je s svojim štabom na obrobje gozda, od koder je imel dober pregled nad spopadom in ni bil neposredno ogrožen. Od tod je z edino radijsko postajo, ki jim je še ostala, poročal generalu Kvedru v glavni štab:

„Potem ko nas je sovražnik pritiskal v Tmovski gozd, smo se prebili na sektor Vojsko. Blokirani smo na prostoru. Kofa 1163 metrov, kofa 725 metrov, kofa 922 metrov. Od

nas je odrezana Ozna. Sovražnik izvaja močan pritisk, stanje je kritično.“

Poleg tega je zahteval pomoč zavezniškega letalstva, ki naj bi zvečer omogočilo korpusni grupaciji preboj.

Sovražnik je začel s silovitim napadom stiskati obroč. Z Vojskega so se oglasili topovi in minometalci. Granate so orale gorske livade, lomile drevje in krušile skale. Zrak je drhtel od bobnenja, tako da so se lahko sporazumevali samo z vpitjem.

Nad štabom korpusa je kot mora ležala odgovornost odločitve, v katero smer naj se prebijejo. Povsod so se kazale nove sovražne kolone.

Komandant je dobival poročila borečih se bataljonov, ki so govorila o kritičnosti položaja. Padli so mnogi dobri oficirji. Padel je Stjenka, slavni kmandant Kosovelove brigade, ki je bil potolkel italijansko avtomobilsko kolono pri Komnu — zadel ga je ostrostrelec v čelo. Padel je major Baldo, komandant mornariške skupine, pa Saša, šef korpusne propagande, pa Maks, šef Ozne... Vito Kraigher, javni tožilec, je bil ujet. Nekatere enote so bile razbite in so se umikale. Deli Gradnikove brigade so se umaknili nazaj v Tmovski gozd. Bojne enote niso imele prevelikih izgub, pač pa je smrt močno kosila med slabo oboroženimi zalednimi enotami. Te so se bile razteple v skupinice, ki jih je sovražnik uničeval drugo za drugo.

V bližini korpusnega štaba so se zbrali predstavniki političnih vodstev in polegali po nemških jarkih. Niso se še oddahnili od teka čez drn in strn. Vida Tomšičeva ni imela ne časa ne možnosti, da bi izstrelila kakšen naboj iz svoje pištole. Samo tekla je za dobro oboroženimi spremljevalci, ki so jo prav tako hitro ubirali med rešilno drevje. Šele sedaj si je opomogla. Obrnila se je k zbranim in rekla:

„Najbrž smo edina oblast v Evropi v neposrednem stiku z nemškimi mitraljezi!“

Domača zdravila

D — ta vitamin je v ribjem olju, kvasu, zelenih rastlinah.
E — je v žitnih kalčkih, soji, oljih iz kalčkov, jetrih in ledvicah.
H — najdemo ga v žitnih kalčkih, jetrih, ledvicah, možganih, rumenjaku in sirotki.
K — je v zelenih rastlinah in šipku.
P — je v sadju, zlasti v citrusih, zelenih rastlinah, jetrih in mleku.
F — Ta vitamin ni pravi vitamin, najdemo pa ga v pšeničnih kalčkih, oljih iz kalčkov in ribjem olju.

(Se nadaljuje)

(1. nadaljevanje)

Naslednji dokument je vloga, ki so jo januarja 1960 poslanci svobodnjaške stranke predložili avstrijskemu parlamentu in ki vsebuje osnovna načela in določbe, ki naj bi jih vseboval zakon o ugotavljanju manjšine na Koroškem. Namen postopka naj bi bil „ugotovitev eksistence slovenske manjšine in njene moči“ (Feststellung des Vorhandenseins einer slowenischen Minderheit und deren Stärke). Že s predlaganim določilom, da ugotavljanje ne bi bilo izvedeno na celotni Koroški, ampak samo v nekaterih političnih okrajih, in sicer Šmohor brez sodnega okraja Köttschach, Beljak mesto, Beljak okolica brez sodnega okraja Paternion, Celovec mesto, Celovec okolica brez politične ekspoziture Feldkirchen, in pa Velikovec, kaže, da je bilo predlagalcem tega zakona prav dobro znano, kateri je tisti del dežele, kjer slovensko prebivalstvo biva in katerega naj bi predlagani postopek šele ugotovil. Izjave avstrijskih in koroških politikov v zadnjem času, da bo v najavljeno ugotavljanje zajeta cela Koroška, če že ne celotna Avstrija, pa kaže, da bi se pobudniki „ugotavljanja“ izognili prav temu dejstvu!

Kot merilo za pripadnost k slovenski manjšini in sploh za eksistenco te manjšine so predlagalci zakonskega osnutka leta 1960 predvideli izključno le osebo izjavo avstrijskih državljanov o pripadnosti k slovenski manjšini. Izjavo naj bi dali v postopku, ki bi bil pripravljen po zgledu na deželnozborske volitve in katerega bi se obvezno udeležili vsi

predlogom FPÖ in osnutkom notranjega ministrstva tudi kaže, da je bil osnutek ministrstva za manjšino celo neugodnejši. Pri naštevanju političnih okrajev, kjer naj bi bilo ugotavljanje izvedeno, sta izpuščena Beljak mesto in Celovec-mesto, s čimer naj bi bil obstoj pripadnikov slovenske manjšine tamkaj že vnaprej izključen. Drugo poslabšanje pa je v formulaciji vprašanja, na katero naj bi volivci odgovarjali. Vprašanje, kakor je bilo formulirano v predlogu FPÖ, bi se namreč dalo še vedno tolmačiti kot vprašanje po narodnosti („Ali ste Slovenec?“), kar v nekem smislu pomeni izjavo o dejanskem stanju. Formulacija po predlogu notranjega ministrstva („Ali ste pripadnik slovenske manjšine?“) pa ni direktno vprašanje o narodnosti, ampak le vprašanje o pripadnosti k manjšini, kar je vsekakor za spoznanje slabše.

Avstrijska zvezna vlada je 20. 9. 1960 razpravljala o osnutku zakona o „ugotavljanju“ manjšine ter sklenila, da je treba to vprašanje rešiti skupaj s predvidenim splošnim ljudskim štetjem. V tej zvezi je v finančnem odboru dunajskega parlamenta pri debati o državnem proračunu za leto 1961 bila vložena interpelacija, na katero je 10. 11. 1960 odgovoril predsednik vlade: „Kar zadeva zakon o ugotavljanju manjšine, je ta v obdelavi in bo parlamentu predložen že pred ljudskim štetjem.“

Iz teh poročil oziroma izjav lahko sklepamo, da je avstrijska vlada mislila na to, da bi ugotavljanje manjšine povežala z ljudskim štetjem, ki je bilo dejansko izvedeno 31. 3. 1961,

mu, da so bili ti podatki bistveno slabši od rezultatov štetja leta 1951, tako da bi to pomenilo že samo po sebi novo hudo utesnitev manjšinskih pravic slovenskega prebivalstva v primerjavi s položajem ob podpisu državne pogodbe.

Poleg tega Klaus ni povedal, kako avstrijska vlada interpretira posamezne jezikovne rubrike štetja 1961, namreč, ali stoji vsaj na tistem minimalnem demokratičnem stališču, da je treba vse osebe, ki so zapisale v kakršnikoli varianti slovenščino kot svoj občevelni jezik (tudi z varianto „vindiš“ in s kombinacijami z nemščino) šteti k slovenski manjšini. Dogajanje leta 1972 skupaj s celotnim nastopanjem stranke, ki ji Klaus pripada (avstrijska ljudska stranka), pa kaže, da je imel Klaus v mislih veliko slabšo varianto, ki je ne le dejansko, ampak tudi načelno nesprejemljiva in ki jo nemški nacionalci navajajo že vsa leta: k slovenski manjšini naj bodo prištete samo tiste osebe, ki so jim pri štetju 1961 vpisali slovenske jezikovne kategorije, medtem ko vse druge nemške kategorije odpadajo.

Kot vidimo, socialistični ukrep ob sprejemanju zakona o dvojezičnih topografskih napisih, pri katerem so odsteli od manjšine vpisance v vindišarske jezikovne kategorije, ne pomeni kake „samostojne poti“ (Alleingang) socialistov, ampak je usklajen z dotedanjimi stališči avstrijskega meščanskega tabora; kot „samostojno pot“ pa lahko označimo le dejstvo, da je bila SPÖ v nasprotju s tem taborom še spomladi 1972 pripravljena vendarle kaj storiti za manjšino.

Če se povrnemo h kanclerju Klausu, vidimo, da je ta v času volilnega boja pred parlamentarnimi volitvami 6. 3. 1966 v imenu svoje stranke, ki je postala po razbitju koalicije s socialisti izključna vladna stranka, na vprašanje o stališču glede zakona o ugotavljanju manjšine odgovoril: „V novem parlamentu oziroma s pomočjo njega in pa zvezne vlade bomo našli pot, ki bo pomenila pravično, jasno in objektivno merilo, da bi ugotovili, kdo na Koroškem spada k slovenski manjšini.“ Iz te formulacije lahko razberemo dvoje: predvsem načelni pristane na stališče, da je ugotavljanje manjšine na Koroškem potrebno, potem pa to, da glede načina ugotavljanja Klaus ni hotel nič podrobnejšega povedati, saj je njegova formulacija „kdo spada k manjšini“ lahko dopuščala razna tolmačenja, od subjektivne izjave posameznika do eventualne uporabe drugih meril.¹²

Kakšna pa naj bi bila ta merila in način njihove izvedbe, je že leto dni pojasnila Kleine Zeitung (23. 5. 1967, št. 107) z delnim povzetkom zakonskega predloga o uporabi slovenščine pred zadevnimi upravnimi oblastmi, ki ga je do tega časa pripravila avstrijska zvezna vlada. Po pisanju lista je bil osnutek do tega časa še v rokah določenih organov, da bi dali svoje mnenje (kasneje se je pokazalo, da so bili to člani koroške deželne vlade). Po osnutku bi zakon obsegal dvanajst členov, ki bi določali območje njegove veljavnosti, se dotikali vprašanja vodenja personalnih knjig, uporabe slovenskega jezika pri razpravah in vprašanja dvojezičnih topografskih napisov.

O vprašanju teritorialne veljavnosti zakona je prvi člen osnutka določal: „Določila... tega zveznega zakona veljajo za občinske urade, ki imajo sedež v eni od občin političnih okrajev Šmohor, Celovec-dežela, Beljak-dežela, ali Velikovec in se imajo uporabiti pod naslednjimi pogoji: na zahtevo tretjine članov občinskega sveta kake občine... je izvesti referendum. Če najmanj tretjina oddanih glasov zahteva uporabo tega zveznega zakona v dotični občini, potem mora deželni glavar ta rezultat ugotoviti z razglasom.“ Če bi bil po takem postopku zakon uveljavljen v tretjini občin prizadetih političnih okrajev, potem bi veljala njegova določila tudi za pristojne osrednje in deželne organe s sedežem v eni od občin takega okraja.

(Se nadaljuje)

O p o m b e

12. Pregled avstrijskih političnih stališč do ugotavljanja slovenske manjšine med letoma 1960 in 1966 je skora v celoti vzlet iz tipkopisne študije Janka Plotarskega: Manjšinska zakonodaja na Koroškem v letih 1960–1965, Ljubljana, 1966; izdajo študije je omogočil sklad Borisa Kidriča v Ljubljani.

Mesec slovenske knjige

V počastitev slovenskega kulturnega praznika ob obletnici smrti največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna smo tudi letos pripravili posebno knjižno akcijo pod naslovom „Mesec slovenske knjige“. V tem okviru nudi knjigarna „Naša knjiga“ po izredno nizkih cenah pester izbor slovenskih knjig.

VSAKA KNJIGA SAMO šil. 2.—

- Anton Ingolič: **DEČEK Z DYEMA IMENOMA**, mladinska povest, 112 str. ilustr. br.
- John Bingham: **DROBEČ STRAHU**, kriminalni roman, 96. str. br.
- Ivo Zorman: **IZ OBROČA**, povest iz vojnih dni, 112 str. il. br.
- Petar Kočič: **VUKOV GAJ** in druge črtice, 106 str. br.
- Ignat Hermann: **IVANČOV SVETI VEČER**, otroške povesti, 112 str. br.
- Honore de Balzac: **EL VERDUGO** in druge zgodbe, 112 str. br.

VSAKA KNJIGA SAMO šil. 5.—

- Prežihov Voranc: **SOLZICE**, mladinske povesti, 112 str. il. br.
- Simon Gregorčič: **MOJO SRČNO KRI ŠKROPITE**, izbrane pesmi, 200 str. br.
- France Bevk: **ISKRA POD PEPELOM**, zgodovinska povest, 128 str. br.
- Erna Muser: **VSTAL BO VIHAR**, pesniška zbirka, 142 str. il. br.
- Miško Kranjec: **MACESNI NAD DOLINO**, povest, 152 str. br.
- Franček Bohanec: **SLOVENSKA BESEDNA UMETNOST**, pregled slovenske književnosti, 148 str. ilustr. br.

VSAKA KNJIGA SAMO šil. 10.—

- Oton Župančič: **ZIMZELEN POD SNEGOM**, pesniška zbirka, 112 str. br.
- Rok Arih: **ZIBELKA**, zbirka koroških črtic, 132 str., slik. pril., br.
- Dr. Metod Mikuz: **ZGODOVINA SLOVENSKEGA OSVOBODILNEGA BOJA**, poljudna podoba NOB, 292 str. ilustr. br.
- Pierre Gascar: **KITAJSKA BREZ ZIDU**, zanimiv pogled za „kitajski zid“, 148 str. ppl.
- Bratko Kreft: **KRAJNSKI KOMEDIJANTI**, komedija 208 str. br.
- Drago Vresnik: **DAN V OKTOBRU**, roman, 180 str. pl.

VSAKA KNJIGA SAMO šil. 15.—

- Vlado Habjan: **POMLAD VNUKOV**, roman iz vojnih časov, 180 str. br.
- James Joyce: **LJUDJE IZ DUBLINA**, zbirka novel, 216 str. pl.
- Štefa Strojnikova: **JASTREB KROŽI**, roman, 188 str. ppl.
- Smiljan Rozman: **LOV ZA UKRADENIMI MILIJONI**, otroška povest, 152 str. ilustr. br.
- Reinhard Seiffert: **ŠOLA DOBRE VOŽNJE**, priročnik za avtomobiliste, 136 str. ilustr. br.
- Miroslav Zei: **MORSKI SVET**, poljudne slike iz podmorskega sveta, 248 str. ilustr. ppl.

VSAKA KNJIGA SAMO šil. 20.—

- Tone Čufar: **NOVA GAZ**, izbor proznega dela, 240 str. ppl.
- Francesco Jovine: **POLJA SAKRAMENTA**, roman o boju italijanskih kmetov za zemljo, 328 str. ppl.
- Viktor Konjar: **VRNI SE, ŽIVLJENJE**, roman, 212 str. ppl.
- Dane Lokar: **ZAKOPANI KIP**, zbirka novel, 100 str. pl.
- Arthur Conan Doyle: **ŠTUDIJA V ŠKRLATNEM**, dva kriminalna romana, 224 str. pl.
- Jerome Klapka Jerome: **TRIJE MOŽJE SE KLATITO**, humorističen roman, 260 str. ilustr. kart.

VSAKA KNJIGA SAMO šil. 25.—

- William Jones: **12 MESECEV S TITOVIMI PARTIZANI**, spomini na vojna leta, 176 str. ppl.
- Stanko Vuk: **ZEMLJA NA ZAHODU**, izbor pesmi in proze, 240 str. ppl.
- William Faulkner: **DIVJE PALME**, roman, 278 str. pl.
- Kajetan Kovič: **NE BOG NE ŽIVAL**, roman, 160 str. pl.
- Hans Kades: **HIŠA LEPIH SANI**, roman o pariških modnih hišah, 260 str. ppl.
- TUTI-NAMEH, zbirka najlepših orientalskih pripovedk, 224 str. ilustr. ppl.

VSAKA KNJIGA SAMO šil. 30.—

- Romain Rolland: **MIKLAVŽ BREUGNON**, „knjiga, ki se smeje življenju“, 312 str. ilustr. ppl.
- Franz Werfel: **OTROCI IZ NEAPLJA**, družinski roman, 400 str. ppl.
- Louis Aragon: **VELIKI TEDEN**, roman iz Napoleonove dobe, 592 str. ppl.
- Hans Habe: **ČE JIH TISOČ PADE**, roman iz zadnje vojne, 360 str. pl.
- Louis Guilloux: **ČRNA KRI**, roman o korumpirani meščanski družbi, 544 str. ppl.
- Jean Giono: **HUZAR NA STREHI**, roman o veliki človeški drami, 420 str. polusnje

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Vendar opozarjamo, da so mnoge knjige na zalogi le v enem izvodu; zato svetujemo, da pohitite z nakupom oz. naročilom. Sicer pa obsega ta izbor še mnogo drugih zanimivih knjig po enako ugodnih cenah. Obisk v mesecu februarju se vsekakor izplača!

KNJIGARNA „NAŠA KNJIGA“ CELOVEC WULFENG.

DR. TONE ZORN:

O „ugotavljanju“ manjšine

volilni upravičenci, ki so 1. januarja 1947 imeli avstrijsko državljanstvo. Udeleženci naj bi dobili glasovalne listke, na katerih bi bilo samo eno vprašanje: „Ali ste Slovenec?“, ki bi nanj bilo treba odgovoriti z „Da“ ali „Ne“. Alternativnega vprašanja o narodnostni pripadnosti torej ne bi bilo.

Predlog FPÖ ni prišel v neposredno obravnavo, pač pa je kmalu za tem zvezno ministrstvo za notranje zadeve (minister je bil član socialistične stranke) izdelalo osnutek zakona, „ki naj bi omogočil natanko ugotovitev števila tistih Korošcev, ki se prištevajo k slovenski manjšini“. O vsebini zakonskega osnutka je znan le povzetek v verziji avstrijske časopisne agencije APA: Zakonski osnutek predvideva, da bi naj kot Slovenci veljali tisti Korošci, ki se za takšne izjavijo... Ugotovitev števila slovenske manjšine na Koroškem bi bila izvedena po postopku, ki se naslanja na volilni red za zvezni parlament. Na določen dan, ki bi ga bilo treba šele dokončno določiti, bi vsi volilni upravičenci, domačini v občinah koroških političnih okrajev Šmohor, Beljak-dežela, Celovec-dežela in Velikovec, bili poklicani na volišče. Namesto glasovalnic za politično stranko naj bi dobili glasovalnico, na kateri naj bi odgovorili na edino vprašanje, namreč: „Ali ste pripadnik slovenske manjšine?“. Na to vprašanje naj bi odgovorili z „Da“ ali „Ne“.

Vidimo, da se osnutek avstrijskega notranjega ministrstva po svoji zasnovi naslanja na predlog nemškonalne svobodnjaške stranke (FPÖ), predvsem, da sprejema načelo, da je treba eksistenco slovenske manjšine šele ugotoviti in da se je pri tem treba nasloniti izključno le na izjavo posameznih volilnih upravičencev, ne da bi pri tem upoštevali kakršnakoli druga dejstva. Primerjava med

to je, da bi rezultat štetja glede jezikovne pripadnosti prebivalstva vzela za ugotovitev števila moči in teritorialne razširjenosti slovenske manjšine na Koroškem. Videti je, da je še pred izvedbo tega štetja nameravala v tem smislu predlagati parlamentu tudi zakonski sklep, ki je za to formalno potreben, če bi hoteli ljudskemu štetju prisoditi tako veljavo, saj zakon o splošnem ljudskem štetju določa, da imajo podatki ljudskih štetij le statistične namene in da iz teh podatkov ni mogoče izvajati zakonskih posledic. Dejansko tudi takrat ni prišlo do kakšnega zakonskega predloga in štetje je bilo izvedeno po običajnem zakonskem predpisu, ne da bi bilo povezano z namenom „ugotavljanja“ manjšine.

Vse do leta 1965 je zatem stvar mirovala ter bila s strani avstrijske zvezne vlade de facto odstavljena z dnevnega reda. Po obisku takratnega kanclerja Klause v Jugoslaviji spomladi 1965 pa so poslanci FPÖ znova interpelirali v parlamentu in zahtevali pojasnila, kaj je med tem obiskom v Beogradu bilo rečenega glede ugotavljanja Slovencev. Dne 7. 4. 1965 je kancler Klaus na vprašanje, ali meni, da je tajno anketiranje volivcev primerno kot objektivni ukrep za ugotovitev manjšine, ugotovil, da je objektivna podlaga res potrebna in da je bil o tem govor tudi v Beogradu. Ker pa ne sme in ne sme naprej posegati v odločitev vlade in parlamenta, ne more reči, na kakšne konkretne ukrepe se misli. Če pa bi prišlo do zakona o ugotavljanju manjšine, potem bi pač bil njegov rezultat takšno konkretno merilo, sicer pa bi se bilo treba držati rezultatov ljudskega štetja 1961.

Iz te izjave je videti, da je avstrijska vlada v tem času še vedno mislila na to, da uporabi rezultate štetja iz leta 1961 kot podlago za ugotovitev manjšine. In to kljub te-

ŠPORTNI VESTNIK

Hanzi Wallner nastopil v Švici

Po izrednih uspehih avstrijske skakalne reprezentance na letošnji novoletni skakalni turneji Intersport, se nahajajo Avstrijci čedalje v žarišču pozornosti. Na verjetno za turneji Intersport najkvalitetnejši skakalni prireditvi — na švicarski skakalni turneji — se je zmagovalac po štirih prireditvah glasil mladi Avstrijec Anton Innauer, ki je zmagal pred Groschejem (ZRN), Bobakom (Pol.) in Borovitinom (Sov. zveza). Skakalne turneje — na sporedu so bili skoki v Le Locle, Gstaadu, St. Moritzu in Engelbergu — so se udeležili skakalci iz 8 držav, Avstrija pa je bila zastopana deloma z drugo garnituro. Poleg Innauerja so nastopili še Zahomčan Hanzi Wallner, Lipburger in Pungg. V skupnem seštevku nekoliko slabše uvrščeni Wallner je tudi na švicarski turneji pokazal, da je treba z njim računati. Manjka mu le še konstantnost. Četrtemu mestu v Gstaadu sta sledila dva enajsta mesta v St. Moritzu in Engelbergu, na prvi prireditvi v Le Locle pa je oba skoka zapravil.

Rezultati — Le Locle: 1. Saetre (Nor) 82/77,5 — 231,9; 2. Aschenbach (ZRN) 82/76,5 — 229,3; 3. Itagaki (Jap) 82/78 — 223,8; 15. Innauer; 17. Wallner.

Gstaad: 1. Itagaki (Jap) 80,5/79 — 233,1; 2. Grünigen (Švica) 78,5/80,5 — 230,4; 3. Innauer (A) 79/82 — 227,2; 4. Wallner (Zahomc).

St. Moritz: 1. Itagaki (Jap) 89/90 — 260,2; 2. Saetre (Nor) 90/89 — 253,0; 3. Innauer (A) 88/88 — 250,5; 5. Lipburger (A); 11. Wallner (Zahomc) 86/86.

Engelberg: 1. Innauer (A) 112/111,5 — 253,0; 2. Grosche (ZRN) 112,5/113 — 252,8; 3. Bobak (Pol) 106/113 — 244,7; 11. Wallner (Zahomc) 99,5/107 — 223,7.

Skupna uvrstitev: 1. Innauer 940,9; 2. Grosche 930,7; 3. Itagaki 930,6; 4. Saetre 927,9; 11. Wallner 879,5; 17. Lipburger 941,6; 18. Pungg 838,5.

Presenečenje v Bad Aussee

Z velikim presenečenjem so se končali na Bildsteini skakalnici v Bad Aussee specialni smučarski skoki. Zmago namreč ni odnesel eden izmed zmag vajejnih avstrijskih specialistov, marveč specialist za kombinacijo Tuschere iz Nemške demokratične republike. Medtem ko se je senior v avstrijski reprezentanci Bachler, z drugim mestom še dobro uvrstil, sta Zahomčana Schnabl in Millonig nekoliko razočarala. V poskusni seriji je Schnabl z 68 m postavil nov rekord skakalnice.

Rezultati: 1. Tuschere (NDR) 67,5/67 — 229,8; 2. Bachler (A) 66,5/66,5 — 228,1; 3. Hartleb (NDR) 66/67 — 221,5; 4. Pürstl (A) 64/65,5 — 221,3; 5. Federer (A) 65/65,5 — 220,6; 6. Blumen (Fin) 64,5/66 — 220,1; 7. Schnabl (Zahomc) 64,5/66,5 — 219,5; 8. Millonig (Zahomc) 64/65,5 — 218,3.

Poleg 2. mesta v prvenstvu vsi v „vrstnem redu“

Po končanem jesenskem namiznoteniškem prvenstvu je koroška namiznoteniška zveza izdala vrstni red najboljših namiznoteniških igralcev v posameznih razredih in ligi. V koroški ligi zaseda prvo mesto Gerhard Thaler (Schuh-Neuner) pred Oberdorferjem (SVVW-Büro Achatz) in Barounikom (Schuh-Neuner). V vrstnem redu 1. koroškega razreda vzhod je koroška namiznoteniška zveza upoštevala tudi igralce iz Sel, ki so v prvi deseterici zastopani z vso ekipo: na 5. mestu se uvršča Schweiger, na 9. mestu sta Werner Falle in Mirko Oraž. V teh mestih se dobro zrcali delovanje namiznoteniške sekcije v Selah, posebej še, če pomislimo, da so Sele edino moštvo, ki je zastopano v razredni lestvici z vsemi igralci. St. Janž v vrstnem redu ni zastopan prav tako kakor ne druga ekipa Selanov, ki je v jesenskem prvenstvu zasedla v 2. razredu 6. mesto. V mladinski ligi vodi vrstni red Majdič (KAC-Elementar), Marko Kupper, gojenec Slovenske gimnazije, pa se nahaja na odličnem 4. mestu.

6. zmaga zaporedoma

Avstrijska smučarska reprezentanca živi slej ko prej od zmaga Pröllove in Koroška Franza Klammerja. Klammer je dodal svojim uspehom še šesto zmago v smuku v zaporedju, ko je v nedeljo zmagal na olimpijski progi na Patscherkoflu pri Innsbrucku. Na ta način mu je kot prvemu uspelo prekositi rekord Francoza Killyja, ki je pred leti zmagal zaporedoma kar 5 smukov za svetovni pokal. V uvrstitvi za svetovni pokal vodi sedaj Klammer s 184 točkami pred Italijanom Thönijem (146) in Grosom (145). Slej ko prej ima Klammer najlepše izgleda, da zmaga svetovni pokal. Na sporedu so še trije smuki, ena kombinacija in trije veleslalom, kjer lahko Korošec izčrpno točkjuje.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-5-50 — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje.

RADIO PROGRAM

CELOVEC

SOBOTA, 1. 2.: 6.00 Jutranja gimnastika — 8.05 Družinski obzornik — 9.00 V žarišču — 10.30 Lepa domovina — 11.05 Zeleni magacin — 13.30 Lepi glasovi, priljubljene melodije — 14.00 Voščila — 15.30 Koroška ljudska glasba — 16.00 Servis — 17.10 Govorilna ura pri dr. Weissu — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 Šport, glasba in reklama — 20.10 Koncert po želji — 22.10 Šport — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

NEDELJA, 2. 2.: 6.10 Igra na orgle — 8.15 Kaj je novega? — 9.00 Prominenca igra svoje priljubljene melodije — 10.30 Radijska igra — 11.00 Dopoldanski koncert — 13.15 Ogladalo gledališča — 14.30 Voščila — 16.00 „Odločitev“ igra — 17.05 „Caprice Viennois“, življenje Fritz Kreiserja — 18.05 Makedonske ljudske viže — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Citre in harmonika — 20.10 Avstrijska rallye — 22.10 Šport.

PONEDELJEK, 3. 2.: 6.00 Jutranja telovadba — 8.05 Oddaja za starejše ljudi — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Z zvonečo

17.56 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 19.07 Melodija za vsaki letnik — 19.45 Mali zabavni orkester studija Oberösterreich — 20.10 „Odločitev“ igra — 21.10 Evergreeni humorja — 21.30 Udarec na udarec — 22.10 Šport.

TOREK, 4. 2.: 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Ljudske viže — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Veselo zaigrano — 16.00 „Cirkus je mrtev, naj živi cirkus“ — 17.10 Avstrijci o Avstriji — 17.56 Oddaja delavske zbornice — 19.07 Ljudska glasba in pesnitve v narečju — 20.10 Kaj radi slišimo — 21.10 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.10 Šport.

SREDA, 5. 2.: 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Na obisku pri koroških zborih — 16.00 Za potrošnika — 16.30 Zensko delo v Avstriji — 17.10 V dunajski kavarni — 17.56 Oddaja kmetijske zbornice — 19.30 Za prijatelja planin — 20.10 Vaše priljubljene melodije — 21.30 Iz aktov policijskega komisarja — 22.10 Šport.

ČETRTEK, 6. 2.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.05 Šolska oddaja — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.45 Koroška dela v narečju — 16.30 Zensko delo v Avstriji — 17.10 Zveneti operetni vodič — 17.56 Oddaja sindikalne zveze — 19.07 Avstrijske pihalne godbe — 20.10 Peter Rosegger — Karl Krobat, prijateljstvo pesnikov — 21.00 Ljudska zabavna oddaja — 22.10 Šport.

PETEK, 7. 2.: 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.05 Šolska oddaja — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Pridite in pojte — 14.45 Koroški avtorji: dvorni svetnik dr. Othmar Rudan — 17.10 Za konec tedna — 17.56 Oddaja združenja industrialcev — 19.07 Novo na področju lahke glasbe — 20.10 Teden Mozarta v Salzburgu 75 — 22.10 Šport.

SLOVENSKE ODDAJE

SOBOTA, 1. 2.: 9.45 Rubrika za jugoslovanske delavce v Avstriji — Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 2. 2.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

PONEDELJEK, 3. 2.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Domače pesmi in viže — 15 let „Mladje“.

TOREK, 4. 2.: 9.30 Prešernove pesmi — 13.45 Celovski radijski dnevnik — Športni mozaik — Vrtljak popevk.

SREDA, 5. 2.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Minute z ... — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 6. 2.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Družinski magacin.

PETEK, 7. 2.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Prešernov praznik.

STANOVANJE

se odda v St. Janžu v Rožu.

- Dvosobno stanovanje s kuhinjo in shrambo.
- Enosobno stanovanje s kuhinjo in shrambo.

Primerno tudi za take, ki so uslužbeni v Celovcu. Avtobusna postaja poleg hiše, železniška postaja oddaljena 5 minut.

Interesenti naj se zglasijo v pisarni Posojilnice St. Janž v Rožu, v sredo in soboto dopoldne, kjer dobijo podrobna pojasnila.

Največja izbira motornih žag, nadomestnih delov, servis za vse fabrikate pri podjetju

Spindelböck

Eisenkappler Straže 14
9141 Eberndorf/Dobrla vas,
telefon (0 42 36) 348

Strokovna trgovina in specialna delavnica

AVSTRIJA 1

SOBOTA, 1. 2.: 15.30 Koncertna ura — 16.30 Hokus pokus — 17.00 George — 17.25 Calimero — 17.30 Kaj otroci radi delajo — 18.00 Družina Patridge — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Novo v kulturi — 18.55 Heinz Conradova oddaja — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Zgodba fantastičnega goljufa — 21.06 Šport — 22.20 Čas v sliki — 22.25 Bobni ob Mohawku.

NEDELJA, 2. 2.: 8.25 Nordijske discipline — 12.55 Specialni smučarski skoki — 16.30 Oddaja z miško — 17.00 Prebrisan vrtnar — 17.30 Viki in močni možje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Ob nedeljah ob šestih — 18.30 Ona luč — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.15 Zgodba fantastičnega goljufa — 21.50 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 3. 2.: 9.25 Nordijske discipline — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dragulji sedmega kontinenta — 18.25 WIR — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Ponedeljski šport — 20.45 Cesta San Franciska — 21.35 Poročila.

TOREK, 4. 2.: 10.00 V kraljestvu belega medveda — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Mihael iz Lönneberga — 18.25 WIR — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Kviz za lahkomisljence — 20.50 Deviški vrelec — 22.15 Poročila.

SREDA, 5. 2.: 10.00 Šolska oddaja — 17.00 Rez s škardami — 17.30 Pinocchio — 17.55 Otrokom za lahko

noč — 18.00 Naslednji, prosim! — 18.25 WIR — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Horizonti — 21.00 Svet knjige — 21.30 Vojna in mir — 22.15 Poročila.

ČETRTEK, 6. 2.: 10.00 Šolske oddaje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Jerome in Isabelle — 18.25 WIR — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Samo eno križišče šarili — 22.35 Poročila.

PETEK, 7. 2.: 10.00 Šolske oddaje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Družina Kremenčkovih — 18.25 WIR — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.15 Mainz ostane Mainz — 23.15 Poročila.

AVSTRIJA 2

NEDELJA, 2. 2.: 16.00 Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju na ledu — 18.00 Tedenski obzornik — 18.30 Prerezi — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Novo v kulturi — 20.10 Okolica — 21.50 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 3. 2.: 17.55 K psihologiji, mišljenja — 18.25 Novo v znanosti — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Wild River Journey — 20.00 Vojna in mir — 20.45 Čas v sliki.

TOREK, 4. 2.: 17.55 Uvod v digitalno tehniko — 18.25 Angleščina — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Alexander von Humboldt. Iz njegovega življenja, iz njegovih del — 20.00 Zgodbe z dežele — 20.50 Čas v

OBJAVA

po odloku ministrstva za pouk in umetnost je na dvojezični STROKOVNI ŠOLI ZA ŽENSKO POKLICE ŠOLSKIH SESTER S PRAVICO JAVNOSTI, v St. Petru 25, 9134 St. Jakob v Rožu

VPISOVANJE za šolsko leto 1975/76

v 1. razred 3-letne strokovne šole za ženske poklice [3-jährige Fachschule für wirtschaftliche Frauenberufe] in v 1-letno gospodinjstvo šolo [1-jährige Haushaltungsschule]

OD 9. FEBRUARJA DO 1. MARCA.

Predpogoji za sprejem v obe šoli je uspešno končana 8. ljudska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika. Prijave so možne pismene ali osebne pri vodstvu šole.

Katoliška prosveta St. Ilj vabi na

KONCERT

v nedeljo 9. februarja 1975 ob 19.30 uri v farni dvorani v St. Ilju. Poje moški akademski pevski zbor graških študentov.

Dirigent: Aleš Schuster.

Prisrčno vabljeni!

Katoliška mladina prireja

OTROŠKI DAN

ki bo 19. marca 1975 v farni dvorani v St. Jakobu v Rožu. Pozivamo vse voditelje otroške mladine, da pripravijo svoje skupine, če nameravajo sodelovati pri otroškem dnevu najpozneje do 10. februarja pri Katoliški mladini. Želeli bi, da bi vse fane na dvojezičnem ozemlju sodelovale. Vsa nadaljnja navodila in informacije lahko dobite pri Katoliški mladini v Celovcu, Viktringer Ring 26 (tel. 0 42 22 - 72 4 83).

sliki, kultura in šport — 21.20 Beethovnova klavirska sonata.

SREDA, 5. 2.: 17.55 Veda o poklicih in obratih — 18.25 Francoščina — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Pri gospodarjih puščave — 20.00 Vi poročite šefa — 21.30 Čas v sliki, kultura in šport.

ČETRTEK, 6. 2.: 17.55 Tehnika načrtovanja omrežja — 18.25 Ruščina — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Odprava v živalski svet — 20.00 Internacionalni Midem šov — 20.50 Čas v sliki, kultura in šport — 21.20 O filmu.

PETEK, 7. 2.: 17.55 Nova matematika — 18.25 Pregled sporeda — 19.00 Reka Sena kot muza — 20.00 Nasmešek ene poletne noči — 21.45 Čas v sliki, kultura in šport.

JUGOSLAVIJA

NEDELJA, 2. 2.: 9.25 Poročila — 9.30 Svet v vojni — 10.20 Otroška matineja — 11.10 Mozaik — 11.15 Kmetijska oddaja — 12.00 Poročila — Nedeljsko popoldne — 18.15 Poročila — 18.20 Propagandna oddaja — 18.25 Vesolje 1999 — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 20.05 Odpisani — 21.00 Karavana — 21.30 Športni pregled — 22.05 Dnevnik.

Ponedeljek, 3. 2.: 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžarski dnevnik — 17.35 Drežek in trije Maršovci — 17.55 Obzornik — 18.10 Na sedmi stazi — 18.40 Mozaik — 18.45 Nega bolnika na domu — 19.05 Odlučimo — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.05 Očetova sončnica — 21.15 Kulturne diagonale — 21.45 Mozaik kratkega filma — Kar lepo — 22.00 Dnevnik.

TOREK, 4. 2.: 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžarski dnevnik — 17.20 Pisaní svet — 18.00 Obzornik — 17.35 Očala tete Bajavaje — 17.50 Barvna risanka — 18.00 Obzornik — 18.15 Nikogar ni doma — 18.25 Avtomobil skozi kamero — 18.40 Mozaik — 18.45 Festival kurirček Maribor 74 — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.05 Diagonale — 20.55 Propagandna oddaja — 21.05 Črno mesto — 22.05 Dnevnik.

SREDA, 5. 2.: 8.10 Šolska oddaja — 16.25 Košarka — 18.00 Obzornik — 18.15 Viking Viki — 18.40 Mozaik — 18.45 Brigada veteranov — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.05 Čudaki — 21.35 Propagandna oddaja — 21.40 Miniature: Nocoj ste povabljeni — 21.55 Dnevnik.

ČETRTEK, 6. 2.: 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžarski dnevnik — 17.30 V 80 dneh okoli sveta — 18.00 Mozaik — 18.20 Moliere za smeh in jok — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.05 Clochemerle — 20.15 Kam in kako na oddih — 21.00 Četrtekovi razgledi — 21.30 Sanjarjenje — 21.55 Dnevnik.

PETEK, 7. 2.: 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžarski dnevnik — 17.20 Pisaní svet — 18.00 Obzornik — 18.15 Čez tri gore, čez tri vode — 18.45 Mozaik — 18.50 Doktor, pomagajte mi — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski notranjpolitni komentar — 20.00 Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku — 20.50 Ljubica iz Verone — 22.20 Kažipot — 22.40 Dnevnik.

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi težki bolezni v 72. letu starosti zapustil skrbni gospodar in kmet

Fric Prosekar

p. d. Boštjan v Trabesinjah

Preminelega bomo v petek 31. januarja ob 9.30 uri sprejeli od hiše žalosti k zadnjemu počitku.

Trabesinje, 29. januarja 1975

Sestra Ivanka
v imenu vseh sorodnikov